

Bundan önce de, birkaç kez, kağıda ve başka şeylere gelen zamlardan ötürü *Birikim*'in fiyatını artırmak zorunda kaldığımızda, durumu siz okurlarımıza açıklamış ve mali durumu ayrıntılarıyla anlatmıştık. Şimdi, bu dönemlerin en zorlularından birindeyiz ve gene açıklanması gereken birçok şey var. Her şeyin maliyetinin korkunç derecede fırladığı ve insanların eline geçen paranın alış gücünün alabildiğine düştüğü bir evreyi yaşıyoruz. Hiçbir anlamda ve hayatın hiçbir düzeyinde kolay atılacak bir evre değil bu. Fakat yayın hayatı özellikle ağır bir darbe yedi ve bu darbenin çeşitli aşamalarda sonuçlarını göğüslemeye devam edecek.

Yayın hayatını baskı altında tutmak için yeterince engel zaten var. Anti-demokratik yasaların yanı sıra, bunların bile daha anti-demokratik yorumuna dayanan uygulamalar ve ayrıca bütünüyle yasa dışı sağ terör yoluyla yıldırma, engelleme, hiçbir zaman eksik olmadı. Ama bunlar, dürüst yayın yapmaya çalışanları durdurmaya yetmedi. Şimdi karşımıza çıkan yoğun ekonomik baskı, belki de alışılmış politik baskılardan daha etkili olacak.

Son zamların gerçekten korkunç olduğunu tekrarlamamızın bir yararı yok. Ama şunu da ekleyelim ki, kağıt fiyatlarının yayıncılığı imkansızlaştıracak şekilde artması Demirel'in değil, Ecevit hükümetinin bir buluşudur. Gazeteye giden kağıtla kıyaslandığı zaman SEKA'ya getireceği kazanç deveye kulak olan dergi ve kitap kağıdının fiyatını artıran, ama gazetelere, çıkardıkları o fotoromanlı, falan filanlı, yarım saat içinde çöpe atılacak eklere, magazinlere indirimli kağıt veren, Demirel'in değil, Ecevit'in hükümetidir. Ecevit hükümeti zamanında, kültürel yayın yapmaya çalışanlar, bugün tepelerine çökmüş olan bunalımın ilk işaretleriyle karşılaşmaya başlamışlardı.

Şimdi, bir derginin maliyetini görelim. *Birikim*'in dört formasının dizgi-baskı fiyatı: 30.000.— Dört formaya giden kağıt tutarı: 32.000.— Kapak baskısı, kartonuna ve cilte: 22.000.— Nakliye ve bütün sabit giderlerin yanısıra, gene sanki özellikle yayıncılığı ezmek istercesine artan posta masrafı ile toplam: 16 000 TL.'lık bir ek daha. Bunları bir araya getirdiğimiz zaman,

dört formalık, yani altmış dört sayfalık bir *Birikim* sayısının maliyeti şu: 25.— Elli lira konduğu zaman fiyatı, buna dağıtıcının alacağı yüzde onbeşi ve kitapçının, bayinin alacağı yüzde yirmibeşi ekleyin, Geriye ne kalıyorsa, işte yayınevinin kârı odur.

Bir başka açıdan bakalım: Dört formalık diye hesapladığımız dergiyi, dört bin nüsha basıyoruz. Yukarıda verilen fiyatlarla toplam maliyet, 100.000.— Bu dörtbin sayının hepsinin satılması bittiğinde —ki bu en azından birkaç ay alır— yayınevinin elinde kalan şudur: 20.000.—

Gördüğünüz gibi, bu koşullarda dergi yayınlamak imkansız —en azından bu fiyatla. Ancak yukarıdaki hesaba büro giderlerini hiç katmadık. Kira, yakıt, ışıklandırma, kırtasiye ve çalışanların aylıkları. Bir ayda, gelen gidenin ve çalışanların içtiği çay parası 1000 TL. tutar. Bunları da eklediğinizde, durum daha ciddileşiyor. Bir de, *Birikim* Yayınlarına özgü bir durum var. Ticarî bir iş olarak kabul edilmediği ve çeşitli düzeylerde ilkelere uymaya çalıştığı için, örneğin telif ücreti olarak ödediği benzeri imkanlarla çalışan yayınevlerinden fazladır. Aynı şekilde, çeşitli teknik işlerle uğraşan aylıklı sayısı, bu çapta normal bir yayınevinin gerektirmeyeceği kadar çoktur. Ne var ki, *Birikim*'in erişmek istediği standart için bunlar da aslında çok az.

Bu durumda, derginin fiyatını 75 liraya çıkarıyoruz. Bu gene, normal olarak % 25 olarak hesaplanması gereken kâr marjının çok altında. Öte yandan, bu dergiyi alan arkadaşlarımızın maddî imkanlarını zorlamaya yeteceğini biliyoruz. Fakat şu koyduğumuz fiyat da yarım kilo beyaz peynir fiyatının bir hayli altında.

Birikim'de şimdiye kadar «abone ol/abone bul» türünden dileklerde bulunmamıştık. Bulunmamamız, böyle bir ihtiyaç duymamaktan çok, kendi çekingenliğimize dayanıyordu. Ama bugün için abone olma, hem bizim, hem de okurlarımızın yararına olacaktır. Bu şekilde, dergi fiyatının yüzde kırkını götüren aradaki dağıtıcı ve bayi uğraklarını aradan çıkarmak iki taraf için de kazançlı (ama ne kalıcı, ne de yeterli bir çözüm şüphesiz). Abone olmak için

92991 posta çeki no.suna yıllık 750 Lirayı yatırmak yeterli olacak.

Öte yandan, en azından bir dönem için, dergiyi dört formada tutmak zorundayız. Şu sırada yayımlamak için elimizde bir hayli çok malzeme bulunduğu ve buna bir ihtiyaç olduğuna inandığımız halde, bu koşullarda dört forma, aşılacak bir baraj gibi duruyor. Belki bazı özel sayılarda bu barajı aşmayı deneyeceğiz.

Bu sayımızda da yer veremediğimiz «Sosyalizm Tarihinden Belgeler» bölümünü önümüzdeki sayılarda Mustafa Suphi'yi konu alan *Paul Dumond*'un bir yazısı ve *Mete Tunçay*'ın

bu yazı üzerine hazırladığı notlar ile devam edeceğimizi hatırlatalım.

Bugün için durum böyle. Bu güç dönemi de birlikte aşmanın yolunu herhalde bulacağız. Bu «yol»un içinde, kitap kulüpleri kurmak ya da anlaşılabilen birden fazla yayınevinin güçlerini, dağıtımdan ortak üretime kadar çeşitli faaliyet düzeylerinde birleştirmek de olabilir.

Birikim